

Клиничко-фармацевтски услуги за специфични популации:
Педијатриска, геријатриска и диетотерапевтска грижа
Clinical-Pharmacy service for specific populations:
Pediatric, geriatric and dietotherapy care

Придобивки од вклучување на клиничкиот фармацевт во менаџирањето на третманот со биолошки лекови кај педијатриска популација

Марија Трајчулески^{1,2}, Катарина Смилков¹, Александра Капедановска Несторовска³

katarina.smilkov@ugd.edu.mk

¹ Факултет за медицински науки, Универзитет Гоце Делчев ул. Крсте Мисирков“ бр. 10-А 2000 Штип, Р. С. Македонија

² Агенција за лекови и медицински средства, ул. Св. Кирил и Методиј, бр. 54 – Скопје, Р. С. Македонија

³ Фармацевтски факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Бул. Мајка Тереза бр. 45, 1000 Скопје, Р. С. Македонија

Цел на презентацијата

- ❖ Преглед на придобивките кои произлегуваат од вклучување на клиничкиот фармацевт во педијатриска клиничка пракса во однос на сите активности кои се во врска со биолошките лекови

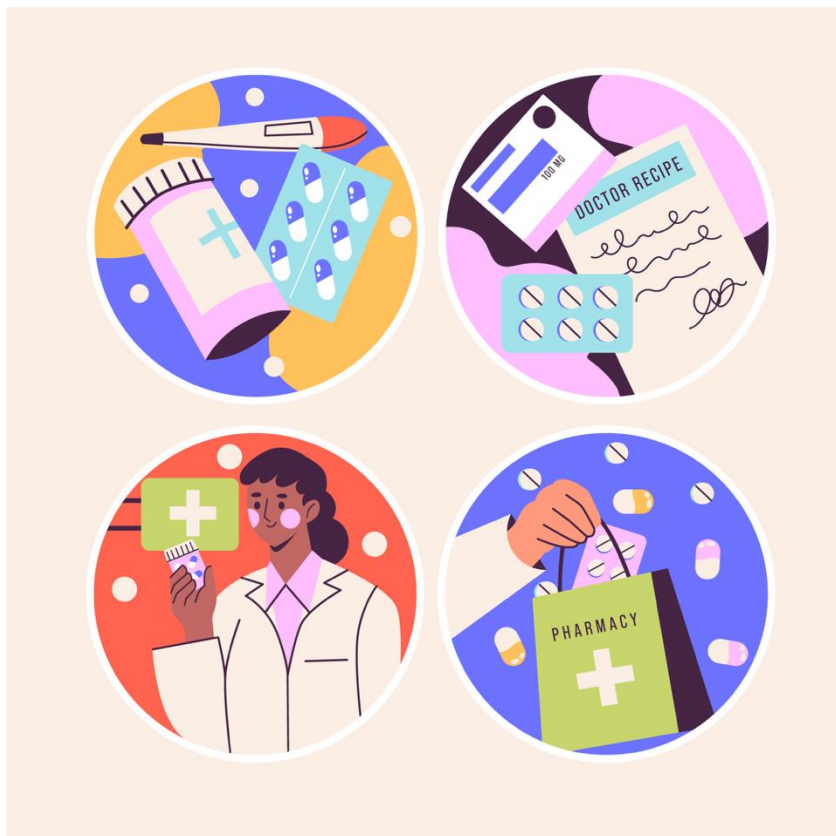
- ❖ Преглед на објавени научни публикации кои ја разгледуваат улогата на клиничкиот фармацевт во делот на употреба на биолошки лекови кај педијатриската популација

Биолошки лекови во клиничка пракса

- ❖ Вакцини
- ❖ Рекомбинантни протеини за терапија/замена (хормони, ензими, фактори на коагулација)
- ❖ Моноклонални антитела
- ❖ Цитокини и рецепторни фузиски протеини

Улога на клиничкиот фармацевт

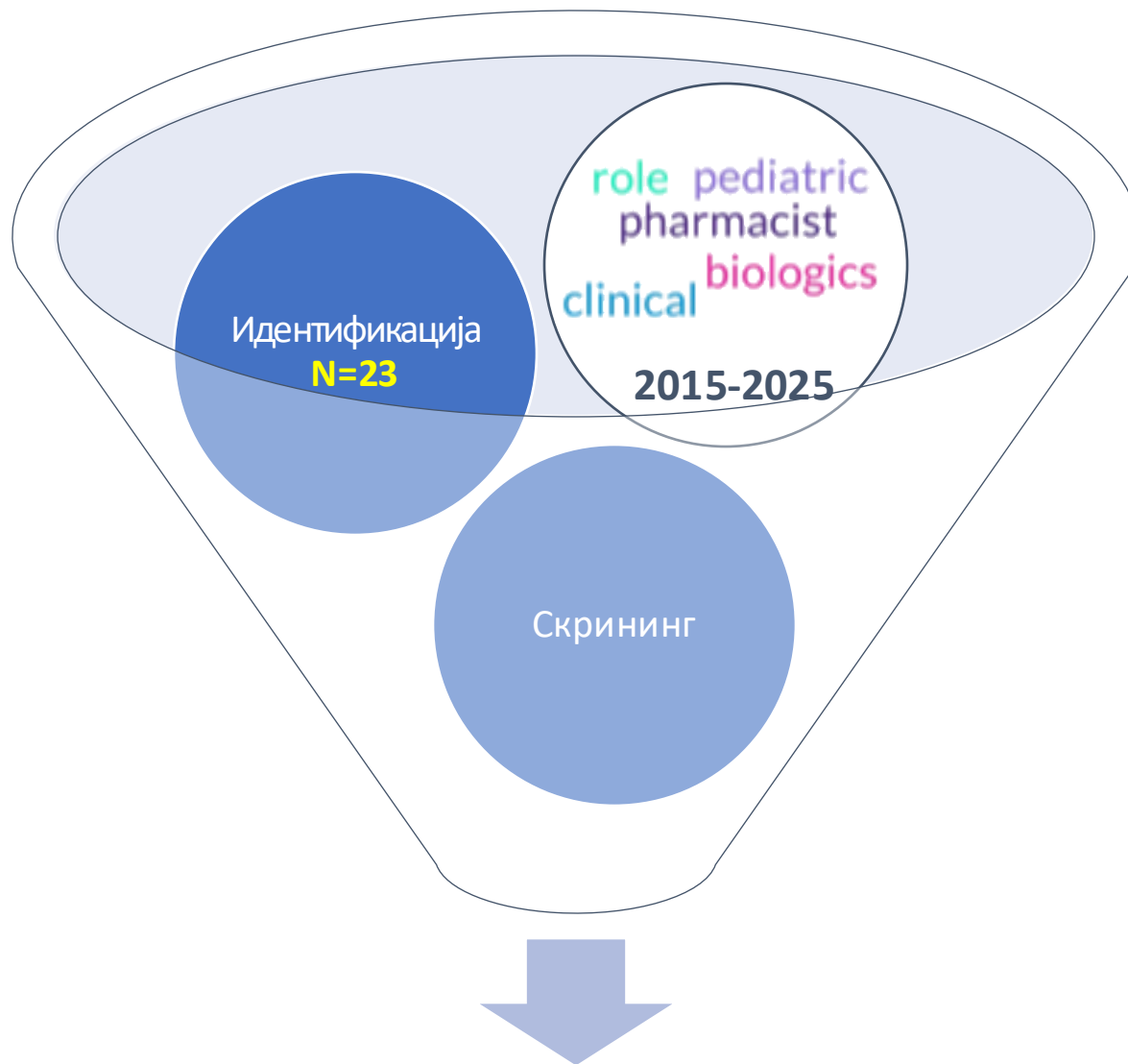
- Оптимизација на терапија со лекови
- Безбедност на лекови и превенција на грешки во врска со лекувањето
- Активно учество во мултидисциплинарни тимови за грижа (рационална употреба на антибиотици, советодавна улога, поддршка на придржувањето кон терапија)
- Поддршка во делот на парентерална исхрана и i.v. терапија
- Едукација и советување на пациенти
- Истражување и креирање на здравствени политики
- Улога во јавно здравство и превентива

PRISMA протокол

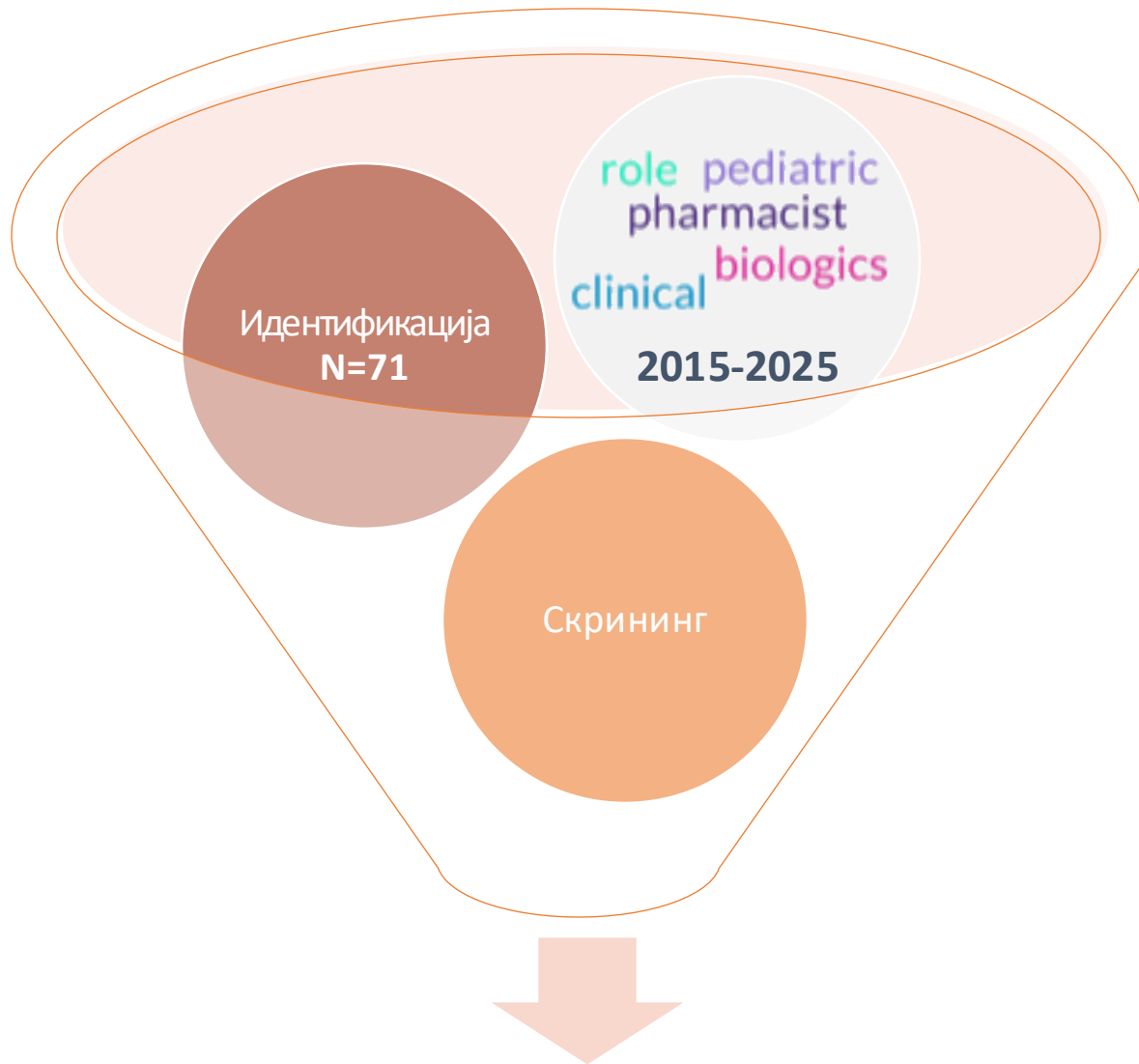
Идентификација

Скрининг

Селекција

Селекција → 3 публикации

PRISMA протокол

Идентификација

Скрининг

Селекција

Селекција → 1 публикација

A Randomized, Single Centered, Parallel and Open Labelled Interventional Study on Effectiveness of Clinical Pharmacists on Adverse Event Following Immunization (AEFI) in Pediatric Population

Ronit K Arvind¹, Faizan A Beerwala¹, Shashikala C Wali¹, Ashish S Parihar^{1,2},
Madiwalayya S Ganachari¹, Ramesh Bhandari¹

Affiliations + expand

PMID: 35049436 DOI: 10.2174/1574886317666220103092844

JOURNAL ARTICLE

Multidisciplinary practice advancement: Role of a clinical pharmacy specialist in a pediatric specialty clinic

Get access >

Jessica J Lynton, PharmD, BCPS ✉, Alex Mersch, PharmD, MBA, BCPS,
Polly J Ferguson, MD

American Journal of Health-System Pharmacy, Volume 77, Issue 21, 1 November 2020,
Pages 1771-1777, <https://doi.org/10.1093/ajhp/zxaa246>

➤ 88 пациенти, од кои 79 <2 г.

97,7% примиле BCG вакцина

8,88% примиле пневмококна вакцина

Следење на несакани ефекти → биле забележани кај 31 дете (35.22%)

Советување → знаењето, ставовите и праксата во врска со вакцинација се зголемиле за 42,17%, 52% и 12,67%, после интервенција од клинички фармацевт

> J Am Pharm Assoc (2003). 2017 May-Jun;57(3):356-361. doi: 10.1016/j.japh.2017.02.025.
Epub 2017 Apr 17.

Pharmacist impact on pediatric vaccination errors and missed opportunities in the setting of clinical decision support

Kelly A Wise, Sonya J Sebastian, Anna C Haas-Gehres, Melissa D Moore-Clingenpeel,
Kristen E Lamberjack

PMID: 28427898 DOI: 10.1016/j.japh.2017.02.025

- 12 месеци следење на ефекти од вклучување на клинички фармацевт
- ✓ 25,7 процентни поени зголемување на опфатот на вакцинација со 13 валентна пневмококна конјугирана вакцина
- ✓ Атхеренција над 90% кај биолошки лекови за инјектирање (однос на поседување на лек од 97% и пропорција на денови покриени со терапија 91%)
- ✓ Зголемување на реализираните рецепти од 14 до 50%

- Анализа на ЕМД на 1220 пациенти
- 2 урбани педијатриски клиници (контролна/интервенциска)
- Мониторинг и советување при вакцинација →
- ✓ Стапката на грешки при вакцинација била 0,4% кај клиниката без фармацевт а 0 % кај клиниката со фармацевт
- ✓ Пропуштената можност за вакцинација била значително поголема кај контролната група, во споредба со интервентната, 51 наспроти 30 пациенти (p = 0,015)

➤ 6 месеци следење на придобивки од имплементација на специјализирани аптеки во амбулантска пракса
студија на 3620 пациенти (686 педијатриски)

- задоволство на пациентите, здравствените работници
 - време на чекање, број на интервенции од фармацевт, придржувањето кон водичите и протоколите, број на пријавени несакани реакции и медицински грешки, атхеренција кон терапија
-
- ✓ 9,8% зголемено задоволство на пациентите од здравствената услуга
 - ✓ Зголемено задоволство на останатите здравствени работници
 - ✓ Намалено време на чекање од 25 на 12 минути
 - ✓ 3% регистрирани интервенции од фармацевт
 - ✓ Атхеренцијата пораснала од 89,2 на 100%

Заклучок

- ❖ Истражувањата покажуваат подобрување на праксата и грижата за пациентите, особено во делот на имунизација и атхеренција
- ❖ Растечки интерес за истражување во делот на улогата која ја има клиничкиот фармацевт во делот на менаџирање со терапијата со биолошки лекови
- ❖ Клиничкиот фармацевт може да одигра значителна улога во различните домени на фармацевтска грижа особено во насока на едукација и советување на пациентите, но и во делот на мултидисциплинарни тимови за носење на одлуки
- ❖ Потребна е посилна иницијатива за инклузија на клинички фармацевти особено кај специфичните популации како што е педијатриската

Благодарам на
вниманието!

